

Sovint, quan es cita Welles, es cau en la temptació de deixar-se seduir per la simpatia que desperta el personatge —com a tal— i perdrés dintre del laberint de l'aclaparador llegat crític que suscita la seva obra i les seves múltiples biografies. La llegenda —que, per una altra part, ell alimenta d'una forma indisimulada i literària— de “Welles” com a personatge i les anècdotes que adornen els seus periplos europeus són, en el fons, una limitació i, a vegades, un obstacle que dificulta l'apropament al que, tal vegada, hauria d'interessar-nos més profundament, és a dir, Welles com a home de cinema, el “Welles cinèfil”.

Les claus del seu cinema i la seva òbvia procedència teatral, així com les aportacions —per a alguns revolu-

cionàries— en el camp estrictament cinematogràfic, exigirien desllindar les massa freqüents referències shakesperianes i megalomàniques amb què, a vegades, se solen disculpar les llacunes i insuficiències que apareixen en els prolixos estudis sobre la seva obra.

L'enlluernament generalitzat que provocà la seva primera pel·lícula a Hollywood —estrenada cinc llargs anys després a Europa— és més que probable que influís en la seva posterior carrera com realitzador als Estats Units, no tant ja pel seu generalitzat èxit crític sinó per l'animadversió que causà que aquest jove, recent arribat al sistema dels grans estudis, disposàs d'un control total, ja no solament en els mitjans de producció, sinó també en l'acabat final de la pel·lícula, fet que tot el món convé a admetre com

a insòlit i únic a l'era dels “grans estudis”. De qualche forma, aquesta seria la primera i única vegada que Welles disposaria del control artístic de les seves pel·lícules a Hollywood.

Welles admet, a algunes de les seves entrevistes, haver vist *La Diligència* i *Iron Horse* de Ford almenys un parell de dotzenes de vegades, abans de rodar *Cityzen Kane*, així mateix mai no oblida anomenar Griffith, quan es tracta de cercar paternitat a una “gramàtica” cinematogràfica i a una de les seves darre-

res i més interessants “conversacions” filmades assenyala Renoir com “El més gran de tots nosaltres”. Al marge d'aquestes referències, és difícil i a vegades incomprensible el poc interès que suscita la passió de Welles per allò estrictament cinematogràfic. L'enrenou que suscita la seva pròpia personalitat i els seus atreviments i innovacions tècniques fan oblidar el seu

interès i la seva preocupació per traslladar el bagatge aconseguit en el camp de “l'escena dramàtica” al cinema.

Aquest mes d'abril, des de la Filmoteca Nacional s'ha pogut visionar la seva obra completa, així com gran part dels seus treballs inacabats en el cinema i en la televisió, tot això ha pogut veure's complementat amb una exposició monogràfica sobre la seva persona i la seva obra al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, on s'han mostrat fragments inèdits i inacabats del mite Welles, cosa que ha permès recordar la facilitat amb què Welles es ficava en camps no estrictament teatrals ni cinematogràfics, així com les acostumades difi-

cultats que tenia per acabar gran part dels seus projectes.

Encara que excessivament globalista, i generalitzat, adjuntam un esquema que el mateix Welles realitzà sobre la seva sovint oblidada passió cinematogràfica, rescatat d'un dels múltiples estudis sobre Welles, on ell mateix s'ubica en lletres majúscules dins de la història del cinema. ■

